

Regional välfärdsberättelse 2025 och välfärdsplan 2026–2029 för Mellersta Österbottens välfärdsområde

Mellersta Österbottens välfärdsområdesstyrelse 11.05.2026 § 103
88/00.02.01/2022

Beredningen samarbetsdirektör Minna Lönnbäck, minna.lonnback(at)soite.fi, delaktighets- och kundrelationschef Jussi Salminen, jussi.salminen(at)soite.fi, välfärdskoordinator Henri Nevalainen, henri.nevalainen(at)soite.fi, välfärdskoordinator Johanna Lång, johanna.lang(at)soite.fi, utvecklingskoordinator Satu Marjakangas, satu.marjakangas(at)soite.fi, utvecklingskoordinator Seija Häggdahl, seija.haggdahl(at)soite.fi

Välfärdsområdets ska en gång per fullmäktigeperiod utarbeta en regional välfärdsberättelse och välfärdsplan för fullmäktige (7 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård 612/2021). Mellersta Österbottens välfärdsområde Soites välfärdsberättelse och välfärdsplan stöder och stärker Soites strategi. Välfärdsberättelsen beskriver nuläget i fråga om välfärden (bland annat enkäten Hälsa i skolan och enkäten Hälsosamma Finland) samt de åtgärder och strukturer som finns för att främja välfärd och hälsa. Välfärdsplanen beskriver välfärdsområdets mål, planerade åtgärder och samarbetet med kommunerna och andra aktörer för att främja välfärd och hälsa.

I välfärdsplanen ingår de lagstadgade planerna: välfärdsplanen för barn och unga och elevhälsoplanen, välfärdsplanen för äldre och planen för förebyggande rusmedelsarbete. Dessutom ingår det en kulturvälfärdsplan i välfärdsplanen, och en rådgivningsplan utarbetas under 2026 som en del av välfärdsplanen för barn och unga. Under 2026 sammanställs också Mellersta Österbottens välfärdsområde Soites delaktighetsprogram för att främja de ovannämnda planerna.

Mellersta Österbottens välfärdsområde Soites välfärds- och framtidsnämnd bereder välfärdsområdets välfärdsberättelse och välfärdsplan (22 § i förvaltningsstadgan). Verksamhetsenheten FUIK och delaktighet koordinerar sammanställningen av välfärdsberättelsen och välfärdsplanen, och Soites HYTE-arbetsgrupp (HYTE = främjande av hälsa och välfärd) bereder åtgärderna i välfärdsplanen i fråga om serviceproduktionen. Välfärdsområdesfullmäktige beslutar om godkännande av den regionala välfärdsberättelsen och välfärdsplanen (19 § i förvaltningsstadgan).

Utifrån den information som sammanställts i välfärdsberättelsen kan man konstatera att det finns flera styrkor inom välfärden bland befolkningen i Mellersta Österbotten, men också utmaningar. Styrkor är till exempel invånarnas upplevda livskvalitet och trygghetskänsla, som ligger på en god nivå i en nationell jämförelse. Dessutom är till exempel antalet förtida dödsfall relativt lågt i området. Till utmaningarna hör till exempel livsstilssjukdomar och utmaningar med psykiska hälsan samt välfärds- och hälsoskillnader.

Bemötandet av dessa utmaningar förutsätter planmässiga och förebyggande åtgärder. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid att stöda personer i en svag och sårbar ställning, så att ojämlikhet kan förebyggas i tid. Det är centralt att stärka tidigt stöd och förebyggande arbete såväl inom social- och hälsovårdstjänster som inom andra tjänster. Främjande av hälsosamma levnadsvanor, stöd för den psykiska hälsan och utveckling av tjänster med låg tröskel kan för sin del bidra till att förebygga behovet av tyngre tjänster i framtiden. Samarbetet mellan aktörerna i området är avgörande för utvecklingen av välfärden i Mellersta Österbotten.

När välfärdsplanen har sammanställts har man beaktat kommunerna, organisationerna och andra HYTE-aktörer i området. Vid HYTE-förhandlingarna våren 2025 fördes preliminära diskussioner om HYTE-tyngdpunkter, varefter workshoppar och enkäter genomfördes om HYTE-tyngdpunkterna och åtgärderna för att främja tyngdpunkterna. Utlåtanden om välfärdsplanen begärdes också av Soites påverkansorgan. Dessutom ordnades det en HYTE-diskussion riktad till befolkningen, och uppgifter från välfärdsberättelsen utnyttjades.

Tyngdpunkterna i välfärdsplanen är de följande:

- Hälsosamma levnadsvanor
- Psykiskt välbefinnande
- Delaktighet och gemenskaps känsla
- Säkerhet i vardagen.

Särskild vikt fästs vid minskning av välfärds- och hälsoskillnader och främjande av HYTE-koefficienten.

Bilagor:

- Mellersta Österbottens välfärdsområde Soites regionala välfärdsberättelse 2025
- Mellersta Österbottens välfärdsområde Soites regionala välfärdsplan 2026–2029
- Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soiten lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026–2029 (Mellersta Österbottens välfärdsområde Soites välfärdsplan för barn och unga 2026–2029)
- Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soiten ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma 2026–2029 (Mellersta Österbottens välfärdsområde Soites välfärdsplan för äldre 2026–2029)
- Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soiten opiskeluhoitosuunnitelma 2026–2028 (Mellersta Österbottens välfärdsområde Soites elevhälsoplan 2026–2028)
- Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soiten ehkäisevän päihdetyön suunnitelma 2026–2029 (Mellersta Österbottens välfärdsområde Soites plan för förebyggande rusmedelsarbete 2026–2029)

Kompletterande material:

- Hyvinvointikertomus - toteutuneet toimenpiteet 2025 (Välfärdsberättelsen - genomförda åtgärder 2025)
- Mellersta Österbottens kulturvälfärdsplan

Beslutsförslag

Välfrädsområdesstyrelsen beslutar föreslå för välfärdssområdesfullmäktige att den godkänner Mellersta Österbottens välfärdssområde Soites regionala välfärdssberättelse 2025 och välfärdssplan 2026-2029 samt de planer som ingår i den, det vill säga Mellersta Österbottens välfärdssområde Soites välfärdssplan för barn och unga 2026-2029, Mellersta Österbottens välfärdssområde Soites välfärdssplan för äldre 2026-2029, Mellersta Österbottens välfärdssområde Soites elevhälsoplan 2026-2028 och Mellersta Österbottens välfärdssområde Soites plan för förebyggande rusmedelsarbete 2026-2029.

Beslut

Välfrädsområdesstyrelsens första vice ordförande Tapio Pajunpää fungerade som ordförande vid det fortsatta sammanträdet och öppnade det fortsatta sammanträdet 12.5.2026 kl. 17:34.

Det förrättades namnupprop och konstaterades att det fortsatta sammanträdet är lagligt och beslutsfört. Det konstaterades att protokolljusterarna som valts vid 95 § fungerar som protokolljusterare också i fråga om de ärenden som behandlas vid det fortsatta sammanträdet.

Välfrädsområdesstyrelsen beslutade föreslå för välfärdssområdesfullmäktige att den godkänner Mellersta Österbottens välfärdssområde Soites regionala välfärdssberättelse 2025 och välfärdssplan 2026-2029 samt de planer som ingår i den, det vill säga Mellersta Österbottens välfärdssområde Soites välfärdssplan för barn och unga 2026-2029, Mellersta Österbottens välfärdssområde Soites välfärdssplan för äldre 2026-2029, Mellersta Österbottens välfärdssområde Soites elevhälsoplan 2026-2028 och Mellersta Österbottens välfärdssområde Soites plan för förebyggande rusmedelsarbete 2026-2029.